

SYSTEMATISERED E FÆLLESTRÆK OG FORSKELLE FRA LANDSBYKLYNGERNES HVERDAG

Horsens 19 januar 2017

Jørgen Møller

**Aalborg Universitet. Institut for
Planlægning. URP**

RESULTATER/EARLY FINDINGS FRA KLYNGEUNIVERSET

- Vi kan nu efter mere end 3 års arbejde med og i klyngerne begynde at ane nogle interessante forhold i den måde klyngerne :
 - **Blev dannet på (Skabelsesberetningen)**
 - **Den måde de arbejder på**
 - **De udfordringer de har**
 - **De udfordringer de vil få**
 - -----
 - **Mulighed for sammenligninger**

LANDSBYKLYNGER ER FORSKELLIGE

- Og de gør en forskellig forskel!

DE ER PIONERER

- Må trampe stierne for andre
- Giver skrammer og tilbageslag
- Giver også styrke
- Har opnået meget

- **SKABELSESBERETNINGEN-**
- **OG HVAD DERAFF FØLGER**

Klyngenavn	De syv sogne	Fjordklyngen	Højderyggen	DGI. Mols
Hvordan kom de i gang ?	Stort set selvinitieret	Forskerinitieret	Forskerinitieret	Udvalgt af DGI/Realdania
Hvorfor gik de i gang ?	Platformen brænder	Interesse for yderligere udvikling	Interesse for yderligere udvikling	Interesse for yderligere udvikling. Afprøve en hypotese om samarbejde på tværs.
Hvem har interesse i dette ?	Meget bred forskningsinteresse for proces og resultat. Mange fonde. Morsø kommune	Forskningsinteresse for proces og resultat. Kommunal interesse, Viborg Kommune	Forskningsinteresse for proces og resultat. Kommunal interesse. Ikast –Brande kommune.	Organisationsinteresse for metodeudvikling. Fonde .Syddjurs kommune
Hvad får klyngerne ud af det ?	Fremtidssikring i bred forstand . Klyngebranding Kendisser. Foreningsudvikling	Fremtidssikring i bred forstand . Kendisser	Fremtidssikring i bred forstand . Klyngebranding	Klyngebranding. Tilpasset serviceudbud Foreningsudvikling Mange (Iøsrevne) ideer

Udfordringstyper på mellemlangt sigt

	Den brændende platform	Nedskalering og tilpasning	Omstrukturering opbygning af nyt/Opgradering	Vækst	
De syv sogne	Er erkendt	xxxx	xx	Nej	
Fjordklyngen	Er måske erkendt	x	x	? Skals	
Højderyggen	Er ikke erkendt	(x)	(x)	? Ejstrupholm	
DGI, Mols	Er der nogen ?	x	x	(x?)	

Generationer og måder at agere på. Hvordan arbejder de i forhold til kommunerne og det fysiske?

	Prioritering	Centralisering	Tilpasning	Nedskalering	Opbygning	Det lette	Det svære	Samarbejde med kommune.	Stedbundne potentialer
De syv sogne	x	x	x	x	x		xxxx	xx	Fælles kurs
Fjordklyngen	–	–	–	–	x	x		xx	Naturen
Højderyggen	–	–	–	–	–	–	–	–	Erhvervsstrukturen
DGI, Mols	x	x	x	(x)	xx	x	(X)	XXx	Naturen

POTENTIALERNE I KLYNGETANKEGANGEN

- Et redskab til bæredygtig udvikling i landsbyerne gennem strategisk samarbejde
- En måde at samarbejde på, i en situation hvor landsbyens udfordringer vanskeligt kan klares af den enkelte landsby alene
- En prioriteret indsats, der styrker lokalområdet og skabe nye sociale relationer
- En måde at bibeholde den kritisk masse i et lokalområde
- At være forum, der skaber gode samarbejdsrelationer mellem lokalsamfund og kommune
- Skalere den fysiske virkelighed, foreningslivet og de kommunale services i forhold til klyngens behov

UDFORDRINGER

- Man skal kunne se behovet for at samarbejde på kort og langt sigt.
- Strukturelle problemer. At en landsby ikke vil deltage eller melder sig ud.
- At man ikke kan samarbejde om fælles klyngeløsninger når det kommer til stykket. Give/Tage.
- At udvikle en fælles identitet ud over den enkelte landsby.
- At finde de "rigtige" ildsjæle.
- Sikre det demokratiske grundlag gennem **vedtægter**. Det traditionelle foreningsdemokrati eller noget andet.

8 FORELØBIGE RESULTATER

Hvad har vi lært om landsbyklynger:

1. Den brændende platform
2. Det personbåret engagement
3. De små sejre
4. Behov for organisatorisk uddannelse
5. At arbejde strategisk
6. Planlægning i helheder ikke i dele
7. Kommunernes realiteter vs. landsbyernes (selv)opfattelse
8. Temalandsby-tanken ?

1. DEN BRÆNDENDE PLATFORM

- Alt afhængig af, hvor store udfordringer klyngen/landsbyerne har, jo mere ser man behovet for at tænke i nye organisations- og samarbejdsformer
- Vi kan se, at det kan være svært at få landsbyerne til at se behovet for at lave klynger, hvis det går udmærket i landsbyen og med foreningslivet i øjeblikket.

2. DET PERSONBÅRNE ENGAGEMENT

- Landsbyklyngesuccesen er personbåret
- Nødvendigheden af det personbårne er landsbyklyngetankegangens svage led
- Kræver meget ildsjælstid.
- Vores indgang var demokratisk – landsbyerne udpeger selv repræsentanter fra deres midte/foreningsliv. En anden tilgang kunne være at udpege personer med gode organisatoriske/professionelle evner

3. DE SMÅ, *HURTIGE* SEJRE

- Vigtigheden af at starte småt og hurtigt få synlige succeser.
- De positive mediehistorier

4. BEHOV FOR ORGANISATORISK UDDANNELSE

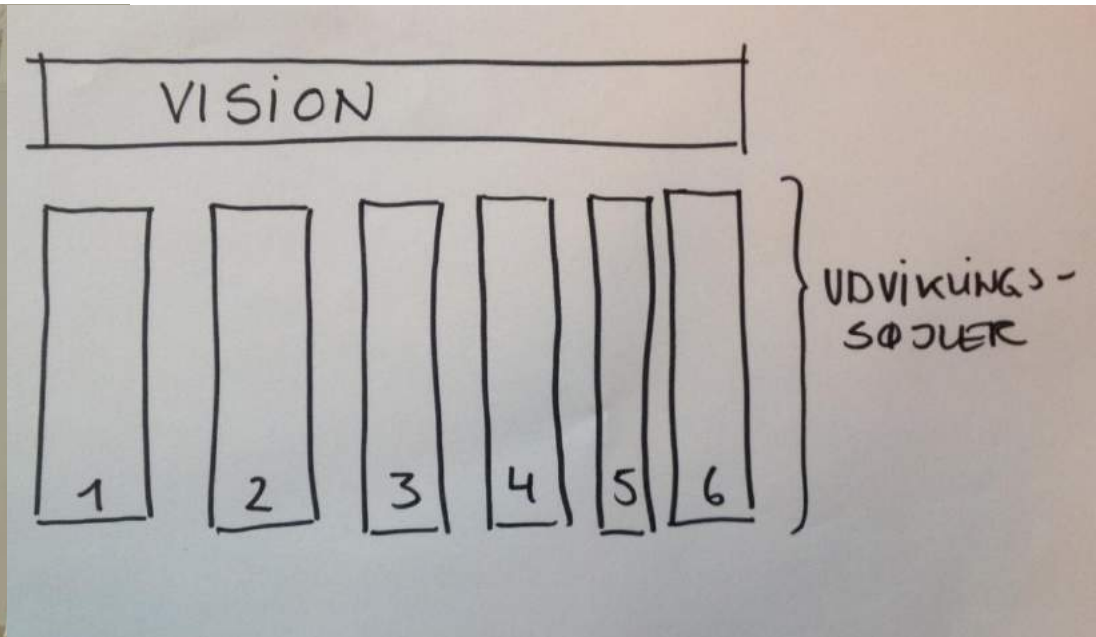
LANDSBYLEDELSE. Teori og praksis.

- Hvis man som kommune ønsker at lave landsbyklynger eller anden borgerinvolvering, så er det vigtigt at give borgergrupperne ledelseskompetencer. At lære om styring og processer og lære om kommunens plansystemer og økonomiske rammer.

5. AT ARBEJDE STRATEGISK

- Som gruppe skal man have lyst til at arbejde strategisk og skal kunne se meningen med det. **Ikke alle gode ideer er gode**
- At arbejde strategisk er svært - Både i forhold til at formulere klyngens vision, men også i forhold til at **erkende fremtidige udfordringer**.

6. Planlægning i helheder- ikke i dele

- Landsbyklynger fordrer en holistisk tilgang til planlægning, hvor man ser arbejder i helheder. Eks. arbejdet med landskabet eller arbejdet med udvikling af den kommunale sektor.

7. KOMMUNERNES REALITETER VS. LANDSBYERNES (SELV)OPFATTELSE

- Der ligger en stor opgave i at få kommunernes ønsker om, at der skal eksperimenteres med **tilpasning/Nedskalering/Opgradering** og **borgerbudgettering** til også at være noget, **hvori landsbyerne kan se sig selv.**

8. LANDSBYTYPER/TEMALANDSBYER/PROFILERING

- Er de involverede landsbyer parate til det. De fleste landsbyer vil det hele:

- **Bosætningslandsbyen**
- **Idrætslandsbyen/Kulturlandsbyen**
- **Foreningslandsbyen**
- **Facilitetslandsbyen**
- **Butikslandsbyen**

- **Hestelandsbyen**
- **Iværksætterlandsbyen**
- **Miljølandsbyen/Eco Village/Transition Village)**
- **Kunstnerlandsbyen**
- **Sundhedslandsbyen**
- **Udelandsbyen**

TEMALANDSBYER

Fortsat...

- Wellnesslandsbyen
- Udsigtslandsbyen
- Børnelandsbyen
- Aldringslandsbyen
- Den Blomstrende Landsby
- Den Smarte Landsby

- **REFUGIELANDSBYEN**
- *Landsbylandsbyen (som den er)*
- Landbyen hvor der absolut intet sker ! Intet nybyggeri, ingen projekter, intet socialt, ingen ting.
- **Muligt at pulje 2 – 3 temaer. (Børnelandsby-Udelandsby – Aldringslandsby)**

Politisk forankring er vigtig.

- En del af landdistriktsstrategien:
- Randers, Syddjurs, Ikast Brande
- En del af kommuneplanen ? Vi er ikke bekendt med det. Kommuneplan 2017. Var ellers en god lejlighed.
- Hvis en klynge vil være en troværdig samarbejdspartner, skal den også være med til de svære ting, som forvaltning og politikere arbejder med.

UKENDT LAND.

- **Kommunerne:**
- **Hvordan samarbejder man med klyngerne.**
Uopdyrket land
- **Er ikke nævnt i styrelsesvedtægter**
- **Ej heller i Planloven**
- **(men dog i den nye lov om
byfornyelse/områdefornyelse i mindre byer)**

1+1=11

- **Hvis et landsbyklyngesamarbejde fungerer:**
- - så bliver samarbejde stærkt og robust og det styrker lokalsamfundet
- -det giver den nødvendige kritiske masse for at landsbylivet opretholdes
- - og det gør landsbyerne mere attraktive.
- og levevilkårene bedre.

TAK FOR ORDET